

Români celebri: Ioan Cantacuzino

Ion Cantacuzino s-a născut în data de 25 noiembrie 1863, în București. Medic și microbiolog, el a fost fondatorul școlii românești de imunologie și patologie experimentală. Profesor universitar și membru al Academiei Române, Cantacuzino a studiat la Paris, urmând cursurile a trei facultăți: științe ale naturii, filosofie și medicină.

În 1895 a obținut titlul de doctor în medicină cu teza: “Cercetări asupra modului de distrugere a vibriunii holerice în organism”,

După terminarea studiilor, lucrează în Institutul Pasteur din Paris ca asistent al lui Ilia Mecinikov în domeniul mecanismelor imunitare ale organismului.

Întors în țară, este numit profesor de medicină experimentală la Facultatea de Medicină din București (1901) și Director general al Serviciului Sanitar din România (1907). A înființat “Institutul de Seruri și Vaccinuri” (1921), care astăzi îi poartă numele, Laboratorul de “Medicină Experimentală” (1901) din cadrul Facultății de Medicină. Susține o prodigioasă activitate didactică și științifică, regăsită în

reviste de specialitate, “Revista Științelor Medicale” (1905), “Annales de Biologie” (1911) și “Archives roumaines de pathologie expérimentale et de microbiologie” (fondate tot de el).

Medicul Cantacuzino a înființat primele laboratoare regionale de bacteriologie și igienă din țară care au început să prepare, în 1904, serul antistreptococic și serul antidizenteric, și a devenit cunoscut ca un propovăduitor al regulilor de igienă, făcând personal vizite la locuințele bolnavilor pentru a controla condițiile sanitare.

A pus bazele unui sistem public de sănătate, după modelul sistemelor din țările occidentale. O parte dintre principiile de organizare și funcționare pe care a reușit să le implementeze în sistemul de sănătate se regăsesc și astăzi în legislație. A fost artizanul Legii sanitare din 1910, care i-a purtat numele. Documentul avea prevederi referitoare la selecția medicilor prin concurs și numirea definitivă numai după un anumit stagiul în postul pe care debutanții îl ocupau, dar și la creșterea retribuțiilor salariaților, introducerea pensiilor pentru personalul medical și introducerea regulilor de igienă în școli.

Ion Cantacuzino a desfășurat o bogată activitate de cercetare privind vibrionul holerici și vaccinarea antiholerică, imunizarea activă împotriva dizenteriei și febrei tifoide, etiologia și patologia scarlatinei. Începând cu anul 1896 publică lucrări despre sistemele și funcțiile fagocitare în regnul animal și despre rolul fenomenelor electrofiziologice în mecanismele imunitare. Pe baza cercetărilor sale privind vibrionul holerici, Cantacuzino a pus la punct o metodă de vaccinare antiholerică, numită “Metoda Cantacuzino”, metodă folosită și astăzi în țările unde se mai semnalează cazuri de holeră.

Datorită lui Ion Cantacuzino, România a fost a doua țară din lume, după Franța, care a introdus în 1926 vaccinul BCG (“Bacilul Calmette-Guérin”) pentru vaccinarea profilactică a nou-născuților împotriva tuberculozei. Ion Cantacuzino a organizat în mod strălucit campaniile antiepidemice, calitate pe care a demonstrat-o în combaterea epidemiei de tifos exantematic și holerei în timpul Primului Război Mondial și în campania antimalarică. A salvat Armata Română de la un veritabil dezastru, când, în 1913, în timpul celui de-al doilea Război Balcanic, trupele române au invadat Bulgaria. Deși au ocupat Cadrilaterul fără luptă, în rândul trupelor românești a izbucnit o epidemie de holeră. Numărul pierderilor de vieți omenești a fost limitat mulțumită lui Ion Cantacuzino, care s-a ocupat de imunizarea trupelor cu un vaccin pe care tot el îl descoperise.

A fost membru titular al Academiei Române din anul 1925, membru în Comitetul de Igienă al Ligii Națiunilor, al societăților de Biologie, de Patologie Exotică și al Academiei de Științe din Paris. Numeroase universități i-au acordat titlul de Doctor Honoris Causa, Lyon (1922), Bruxelles (1924), Montpellier (1930), Atena (1932) și Bordeaux (1934).

Pasionat de muzică, profesorul obișnuia să cânte pentru familia sa și mergea frecvent la concerte, fiind un apropiat al compozitorului Ionel Perlea, directorul Operei Române. Era, în acea epocă, cel mai mare colecționar de gravuri din țară.

Ion Cantacuzino a murit pe 14 ianuarie 1934, la vârsta de 71 de ani, la reședința sa din Piața Lahovary. Vestea dispariției sale a provocat o mare durere în lumea medicală și în societatea românească interbelică. Guvernul a luat decizia să îi organizeze funeralii naționale, dar, conform ultimei sale dorințe, suma ce urma să se cheltuiască pentru aceste evenimente a fost alocată unui fond destinat societății pentru profilaxia tuberculozei. Astfel, cei 200.0000 de lei alocați funeraliilor au ajuns la asociația care funcționa pe lângă Institutul de Seruri și Vaccinuri. De asemenea, în conformitate cu dorința sa, cei care intenționau să aducă jerbe sau coroane de flori au fost rugați să doneze banii aceluiași fond. Serviciul funerar a fost oficiat în aula Facultății de Medicină, fiind precedat de un mic omagiu susținut de orchestra Filarmonicii condusă de Ionel Perlea, care a interpretat o arie din opera “Siegfried” a lui Richard Wagner.

Mormântul său se află în clădirea Institutului de Seruri și Vaccinuri pe care l-a creat și condus.

Bibliografie

<http://www.saptamanamedicala.ro/articole/Ion-Ioan-Cantacuzino>

<https://www.spitalul-cantacuzino.ro/>

<https://www.viata-medicala.ro/dosar/profesorul-cantacuzino-o-cariera-de-exceptie-21118>